

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Middengebied Zuidplaspolder Provincie Zuid-Holland

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

20 december 2021 / projectnummer: 3613

1 Advies voor de inhoud van het MER

De provincie Zuid-Holland wil het provinciale omgevingsbeleid herzien, zodat het plan van de gemeente Zuidplas en de provincie voor de ontwikkeling van het Middengebied van de Zuidplaspolder daarin past¹. Het plan is om een nieuw dorp te bouwen met 8000 woningen en bijbehorende voorzieningen, 65 hectare bedrijventerrein, infrastructuur, natuur en recreatie. Voordat Provinciale Staten besluiten over de aanpassingen in het provinciale omgevingsbeleid worden de milieugevolgen onderzocht in een milieueffectrapport. De provincie heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie) gevraagd te adviseren over de inhoud van het op te stellen MER.

Essentiële informatie voor het MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in het besluit over de ontwikkeling van het Middengebied Zuidplaspolder het MER in ieder geval moet bevatten:

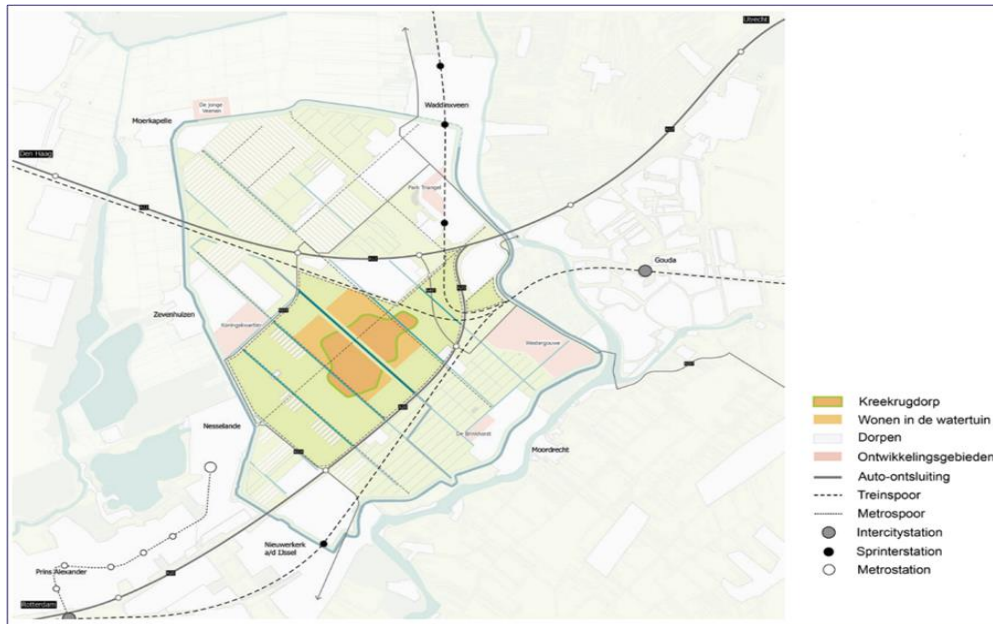
- **Locatie.** Onderbouw en overweeg de in 2006 gemaakte –en later herbevestigde– keuze van de laaggelegen locatie Zuidplaspolder als ontwikkellocatie in het licht van de actuele, sterk gewijzigde inzichten over klimaatverandering.
- **Reikwijdte milieueffectrapport.** Kies in de milieueffectrapportage het brede, gebiedsoverstijgende perspectief van het generieke provinciale omgevingsbeleid. Neem in het MER ook de locaties mee waar bestemmingen voor woningen en bedrijventerrein verdwijnen en de voorzieningen die nodig zijn om de woningen en de bedrijventerreinen te realiseren, zoals infrastructuur, energievoorziening en natuur.
- **Bouwstenen voor alternatieven.** Ontwikkel vanuit het brede provinciale perspectief bouwstenen, zoals gebiedspecifieke kansen en randvoorwaarden, die door de gemeente Zuidplas gebruikt kunnen worden bij het opstellen van alternatieven in het gemeentelijk milieueffectrapport.
- **Beoordelingskader.** Snij de Monitor Leefomgeving toe naar een specifiek beoordelingskader voor het Middengebied.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Geef in de samenvatting een overzicht van wat, waar en door wie wordt besloten en hoe dit besluit en bijbehorend MER zich verhoudt tot de planvorming en het MER van de gemeente Zuidplas en de Herziening module Energietransitie en bijbehorend MER van de provincie.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. Ze bouwt in haar advies voort op de notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Middengebied Zuidplaspolder Herziening omgevingsbeleid van de provincie Zuid-Holland² (hierna: Herziening Middengebied Zuidplaspolder of: Herziening). Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de NRD voldoende aan de orde komen.

¹ De provincie Zuid-Holland legt ook enkele andere met het plan samenhangende ontwikkelingen planologisch vast.

² Ontwerp Notitie Reikwijdte en Detailniveau Middengebied Zuidplaspolder Herziening Omgevingsbeleid provincie Zuid-Holland, provincie Zuid-Holland, 05-10-2021.

Figuur 1 Middengebied Zuidplaspolder (bron: Ontwerp Notitie Reikwijdte en Detailniveau Middengebied Zuidplaspolder Herziening Omgevingsbeleid Provincie Zuid-Holland)

Aanleiding MER

De provincie Zuid-Holland en de gemeente Zuidplas hebben een bestuurlijke overeenkomst gesloten voor de ontwikkeling van het Middengebied Zuidplaspolder³. De gemeente Zuidplas stelt voor die ontwikkeling een bestemmingsplan of omgevingsplan op, waarvoor het een eigen m.e.r.-procedure voor plannen doorloopt. De Commissie m.e.r. bracht eerder advies uit bij de NRD voor deze procedure⁴. Het plan voor het Middengebied past niet binnen het bestaande provinciale omgevingsbeleid van de provincie Zuid-Holland (Omgevingsverordening en Omgevingsprogramma).

De provincie Zuid-Holland wil haar omgevingsbeleid herzien zodat het bestemmingsplan of omgevingsplan voor de voorgenomen ontwikkeling van het Middengebied hier binnen past. Voor de besluitvorming over de herziening van het omgevingsbeleid door Provinciale Staten van Zuid-Holland wordt een m.e.r.-procedure voor plannen doorlopen. Een plan-MER is nodig omdat de herziening van het omgevingsbeleid kaderstellend is voor een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit: de aanleg of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject (categorie D11.2 van het Besluit m.e.r.). Het plan blijft onder de drempelwaarde van 75 hectare voor de aanleg, wijziging of uitbreiding van een industrieterrein (categorie D11.3). Een plan-MER is ook nodig als een Passende beoordeling wordt opgesteld met het oog op mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Met de Herziening maakt het bevoegd gezag – in dit geval de provincie Zuid-Holland – de ontwikkeling van het Middengebied Zuidplaspolder mogelijk.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer 3613 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

³ Bestuurlijke overeenkomst Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder, gemeente Zuidplas, provincie Zuid-Holland en Grondbank RZG Zuidplas, 2021.

⁴ Advies reikwijdte en detailniveau Middengebied Zuidplaspolder (vijfde dorp), Commissie m.e.r., 3588 RD, 10 oktober 2021.

2 Achtergrond, locatie, reikwijdte, beleid en besluiten

2.1 Achtergrond en locatie

De provincie en de gemeente Zuidplas hebben een plan ontwikkeld voor de ontwikkeling van het Middengebied van de Zuidplaspolder. Het gebied ligt tussen Nieuwerkerk aan den IJssel, Moordrecht, Zevenhuizen, Moerkapelle en Gouda en tussen de A20, A12/ spoorlijn Den Haag – Gouda en de N219. De planontwikkeling voor de polder kent een lange voorgeschiedenis⁵. De gemeente Zuidplas en de provincie Zuid-Holland werken bij de ontwikkeling van het gebied samen met andere bestuurlijke partners⁶. Het plan in zijn huidige vorm is beschreven in het Masterplan Middengebied Zuidplaspolder⁷.

De Zuidplaspolder is in 2006 door de provincie aangewezen als grootschalige woningbouwlocatie en dat is later bevestigd⁸. De provincie heeft in 2008/ 2009 onderzoek uitgevoerd naar een klimaatbestendige inrichting van de woningbouwopgave⁹. In dat onderzoek was de locatiekeuze een gegeven.

Het laagste punt van Nederland bevindt zich in de Zuidplaspolder op een hoogte van 6,76 meter onder NAP¹⁰. In de twee decennia sinds de locatiekeuze zijn de inzichten op het gebied van klimaatverandering veranderd, onder andere op basis van de evaluatierapporten van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) en het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Ook zijn de gevolgen van klimaatverandering meer waarneembaar, zoals overstromingen, extreme regenval, indringing zout water, hittestructuren en droogteperiodes.

De Commissie adviseert om de in het verleden gemaakte locatiekeuze voor ontwikkeling van de Zuidplaspolder te onderbouwen en tegen het licht te houden van de sterk gewijzigde inzichten over klimaatverandering, de waarneembare gevolgen van klimaatverandering en het nieuwe beleid op nationaal, Europees en internationaal niveau.

Geef in het MER ook een helder en actueel overzicht van de stappen in het planproces tot nu toe en de rol van de verschillende actoren daarin. Beschrijf de voorgeschiedenis van het provinciaal beleid voor de ontwikkeling van de Zuidplaspolder en licht toe welke belangrijke keuzes of wijzigingen er in de loop der jaren zijn geweest. Geef aan welke rol milieuaspecten en duurzaamheidsambities daarbij hebben gespeeld.

⁵ Interregionale Structuurvisie (ISV), 2004. Intergemeentelijk Structuurplan Zuidplas, 2006. Structuurvisie Zuidplas, 2012. Integrale ontwikkeling Zuidplas bidbook, 2017. Concept-ontwikkelingsvisie Middengebied Zuidplaspolder, 2019. Bestuurlijke overeenkomst Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder, gemeente Zuidplas, provincie Zuid-Holland en Grondbank RZG Zuidplas, 2021.

⁶ De bestuurlijke partners voor het project zijn gemeente Zuidplas, provincie Zuid-Holland, gemeenten Rotterdam, Gouda en Waddinxveen, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en Grondbank RZG Zuidplas.

⁷ Masterplan Middengebied Zuidplaspolder, een nieuw dorp in een vernieuwend landschap, gemeente Zuidplas en KuiperCompagnons, maart 2021.

⁸ Interregionale Structuurvisie (ISV), 2004. Intergemeentelijk Structuurplan Zuidplas, 2006. Structuurvisie Zuidplas, 2012.

⁹ Onderzoek Hotspot Zuidplaspolder, Achtergrondstudie Wateroverlast, 2008 en milieueffectrapport Ontwerp Bestemmingsplan Rode Waterparel, Royal Haskoning 2009.

¹⁰ In een weiland op de coördinaten 51° 59' 13" noorderbreedte en 4° 38' 9" oosterlengte, Meetkundige Dienst Rijkswaterstaat, 2005.

2.2 Reikwijdte (scope)

De provincie begrenst de reikwijdte van de Herziening van het provinciaal omgevingsbeleid voor het Middengebied Zuidplaspolder en van de bijbehorende milieueffectrapportage volgens de NRD op de volgende wijze:

- De Herziening en de milieueffectrapportage worden beperkt tot aanpassing van de provinciale omgevingsverordening voor woningbouwlocaties en bedrijventerreinen die groter zijn dan drie hectare en gelegen buiten het bestaand stads- en dorpsgebied.
- Het huidige provinciale omgevingsbeleid maakt de grootschalige realisatie van wonen en bedrijventerreinen in het Middengebied Zuidplaspolder al mogelijk en de Herziening en de milieueffectrapportage zijn beperkt tot schuiven met die functies binnen het gebied.
- Tegelijk met de Herziening van het provinciaal omgevingsbeleid voor het Middengebied Zuidplaspolder start de Herziening van het provinciaal omgevingsbeleid voor de module Energietransitie. Ook daarvoor wordt een MER opgesteld. Aanpassingen van het provinciaal omgevingsbeleid voor energie in het Middengebied Zuidplaspolder lopen in die Herziening mee, niet in de Herziening Middengebied Zuidplaspolder.
- De provincie heeft de volgende natuurambities voor het Middengebied van de Zuidplaspolder: realisatie van de Groene Waterparel en realisatie van de ecologische verbindingzone tussen de Krimpenerwaard en het Bentwoud. Beide plannen zijn onderdeel van het vigerende provinciale omgevingsbeleid en maken geen deel uit van de Herziening of de milieueffectrapportage.

De Commissie neemt kennis van deze beperking van de reikwijdte daar waar het gaat om het voorgenomen provinciale herzieningsbesluit voor de Zuidplaspolder. Wel constateert de Commissie dat deze beperking van de reikwijdte ertoe zal leiden dat in de bij dat besluit behorende milieueffectrapportage niet alle relevante milieueffecten in beeld komen. Zij adviseert daarom de reikwijdte voor de milieueffectrapportage op drie punten te verruimen:

1. **Alle locaties met bestemmingsveranderingen.** De Herziening is beperkt tot de nieuwe locaties van de woningen en bedrijventerreinen. De Commissie adviseert om in het MER echter ook de locaties te onderzoeken waar, ten opzichte van het huidige provinciale omgevingsbeleid, bestemmingen voor nieuwe woningen en bedrijventerrein verdwijnen. Op deze locaties wordt het huidige gebruik niet gecontinueerd, maar zijn plannen voor natuur, water en energielandschap. Plaats alle locaties met bestemmingsveranderingen¹¹ die met de Herziening worden geregeld binnen de scope van het MER. Op deze wijze kunnen in het MER ook kansen worden meegenomen voor de ecologische verbindingzone tussen de Krimpenerwaard en Bentwoud in het zuiden van het plangebied.
2. **Noodzakelijke voorzieningen.** Het Masterplan van de gemeente Zuidplas voor het Middengebied Zuidplaspolder is integraal en samenhangend. Naast de bouw van 8000 woningen en 65 hectare bedrijventerreinen bevat het ook bijbehorende infrastructuur, natuur, energielandschap en water. De Commissie adviseert de effectbeoordeling in de milieueffectrapportage bij de Herziening niet te beperken tot effecten van alleen woningen en bedrijventerreinen, maar ook de effecten te onderzoeken van die elementen uit het gemeentelijk plan die noodzakelijk zijn voor de woningen en bedrijventerreinen, zoals aanpassingen aan infrastructuur, energievoorzieningen en natuur.
3. **Gebiedsoverstijgend provinciaal perspectief.** In haar Omgevingsvisie beschrijft de provincie overkoepelende ambities ten aanzien van klimaat, natuur, energie, milieu en water. Met de Herziening maakt de provincie de planontwikkeling voor het Middengebied

¹¹ Zowel bestemmingsveranderingen van 'groen' (onbebouwd) naar 'rood' (bebouwd) als bestemmingsveranderingen van 'rood' naar 'groen'.

Zuidplaspolder ruimtelijk–planologisch mogelijk. Naast deze ruimtelijk–planologische taak is de provincie ook deskundig en verantwoordelijk voor brede thema’s zoals klimaat, natuur, mobiliteit, energie, milieu en water. Het MER biedt een kans om speerpunten uit eigen beleid mee te nemen in de effectenanalyse. De Commissie adviseert de provincie om in de milieueffectrapportage het brede, gebiedsoverstijgende perspectief te kiezen van het generieke provinciale omgevingsbeleid.

2.3 Beleidskader

De NRD bevat geen beschrijving van het te betrekken beleidskader. Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor de Herziening, naast de provinciale omgevingsvisie, omgevingsverordening en omgevingsprogramma. Vertaal wat die betekenen voor de Herziening en geef aan of de Herziening kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen. Ga in ieder geval in op:

- Nationale Omgevingsvisie (NOVI);
- Regionaal Verkeers- en Vervoerplan (RVVP) Midden–Holland;
- Regionale Energie Strategie (RES) Midden–Holland;
- Structuurvisie Buisleidingen 2021–2035, Rijksoverheid;
- Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 en Landelijk Actieplan Verkeersveiligheid 2019–2021, Rijksoverheid;
- Ontwerp–waterbeheerprogramma 2022–2027, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard;
- Klimaatakkoord;
- Wet- en regelgeving en beleid voor geluid, luchtkwaliteit, natuur en externe veiligheid;
- Convenant Klimaatadaptief bouwen in Zuid–Holland;
- Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA);
- Nationale Adaptatiestrategie;
- Briefadviezen Woningbouw en klimaatadaptatie, Deltacommissaris.

2.4 Te nemen besluit(en)

De gemeente stelt een bestemmingsplan of omgevingsplan op voor haar plan voor de ontwikkeling van het Middengebied. Dat plan past nu niet binnen het provinciale omgevingsbeleid. De provincie wil dat beleid herzien zodat de voorgenomen ontwikkeling van het Middengebied hier binnen past. De Herziening gaat specifiek om wijziging van locaties en omvang van woningbouw en bedrijventerreinen in de Omgevingsverordening en het Omgevingsprogramma van de provincie Zuid–Holland. Het energielandschap uit het Masterplan wordt in de Herziening module Energietransitie geregeld. Daarnaast zijn andere besluiten nodig voor de realisatie van het plan. Maak een overzicht van alle besluiten, wat hun onderlinge relatie is, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de planning is.

Provincie en gemeente kiezen ervoor om de milieueffecten van het plan Middengebied Zuidplaspolder in drie milieueffectrapporten te beschrijven¹². Geef aan waarom gekozen is om niet één plan–MER op te stellen, wat de samenhang en overeenkomsten zijn en wat de verschillen zijn tussen de drie MER'en.

¹² Het milieueffectrapport bij de Herziening omgevingsbeleid Middengebied van provincie Zuid–Holland, het milieueffectrapport bij de Herziening omgevingsbeleid module Energietransitie van provincie Zuid–Holland en het milieueffectrapport Middengebied Zuidplaspolder (vijfde dorp) van gemeente Zuidplas.

3 Voorgenomen activiteit en bouwstenen voor alternatieven

3.1 Voorgenomen activiteit

In paragraaf 2.2 adviseert de Commissie in algemene zin om in het milieueffectrapport voor de beschrijving van de voorgenomen activiteit een ruime reikwijdte te nemen. Hieronder komen enkele specifieke onderwerpen aan bod.

Bedrijventerreinen

De provincie neemt in de effectbeoordeling enkel bedrijventerreinen mee die minimaal drie hectare groot zijn. In het Middengebied en aan de randen ervan liggen al verschillende bedrijventerreinen. Het is niet duidelijk of deze volledig zijn gevuld, of dat er ruimte is voor verdere invulling en uitbreiding in een omvang kleiner dan drie hectare. Met de begrenzing van drie hectare in de effectbeoordeling bestaat het risico dat de effecten van meerdere kleinere wijzigingen op bestaande bedrijventerreinen, of van nieuwe bedrijvenlocaties kleiner dan drie hectare, niet in beeld komen. Maak duidelijk in welke mate hier begrenzingen liggen of dat er risico's bestaan op 'sluipende' aanpassingen met negatieve milieugevolgen.

In de NRD van de gemeente Zuidplas is sprake van 'ruim 50 hectare bedrijventerrein', de NRD van de provincie spreekt van 'circa 65 hectare (bruto) bedrijventerrein'. Verklaar dat verschil van 15 hectare en geef aan welk getal het juiste is.

Boogpark en Koning Willem I bos

In de Herziening wordt de bestemming Boogpark gewijzigd in bedrijventerrein. De provincie geeft aan dat het plan voor een Boogpark in 2013 is geschrapt, dit wordt nu geformaliseerd¹³. Het plan van de gemeente Zuidplas voorziet op deze plek een Koning Willem I bos, de Herziening en provinciaal omgevingsbeleid voorzien daar niet in. De provincie geeft aan geen ambitie te hebben voor dat bos, maar de gemeente kan het bos wel realiseren binnen het provinciaal beleid. Geef aan hoe de ambitie van de gemeente voor een bos zich verhoudt tot de bestemmingswijziging van park naar bedrijventerrein in de Herziening. Geef ook aan wat de consequenties van deze wijziging zijn voor recreatiemogelijkheden, biodiversiteit en waterhuishouding.

Aansluiting hoogwaardig openbaar vervoer

De provincie geeft aan dat een station (Kop Westergouw) op de lijnen Gouda–Rotterdam of Gouda–Den Haag niet realistisch is vóór 2040 en ook het verlengen van de Rotterdamse metro met een extra station na Nesselande voor het vijfde dorp wordt vanwege lage vervoerwaarde en lange reistijd naar Rotterdam CS niet realistisch geacht. Maak, vanuit de provinciale ambitie voor duurzame mobiliteit, duidelijk wat de mogelijkheden zijn om de nieuwe woningbouwlocatie aan te sluiten op hoogwaardig openbaar vervoer.

¹³ De oorspronkelijke doelstellingen voor een Boogpark waren een recreatieve verbinding, waterberging, ecologische verbinding en park. In de 'Herijkingsstudie 2013' is geconstateerd dat niet alle doelstellingen voor het Boogpark gerealiseerd konden worden. Het provinciale programma Recreatiegebieden om de Stad (RodS) en het budget voor het Boogpark zijn vervallen, maar de recreatieve functie bleef gehandhaafd. In de Provinciale Structuurvisie zijn eerder de ecologische verbindingzone en de waterbergingsdoelstelling vervallen. Inmiddels wordt ingezet op realisatie van bedrijventerrein. Ambtelijke reactie op vragen van Commissie voor de milieueffectrapportage, provincie Zuid-Holland, 10 november 2021.

Maatwerkgebied glastuinbouw

De Herziening wijzigt in een klein gebied in Greenport Oostland de functieaanduiding van 'Glastuinbouwgebied Westland-Oostland' naar 'Maatwerk Glastuinbouw'. Glastuinbouw mag blijven (conserverend), maar niet uitbreiden en het gebied mag transformeren naar iets anders, zoals natuur, niet naar stedelijke functies. De gemeente Zuidplas ziet de omschrijving graag gewijzigd in 'Groene Schakel en agrarische zone'¹⁴. Maak duidelijk of deze wijziging, ook in de tijd gezien, voldoende garanties biedt voor de plannen van de gemeente en provincie voor natuurontwikkeling, een nieuwe weg en fietsroute in dit gebied.

3.2 Bouwstenen voor de alternatieven van de gemeente Zuidplas

In haar advies aan de gemeente Zuidplas adviseert de Commissie vier onderscheidende alternatieven te ontwikkelen voor de ambities voor klimaatrobustheid, water-natuur-raamwerk, duurzame mobiliteit, circulariteit en duurzame energie¹⁵. Deze alternatieven vertegenwoordigen 'de hoeken van het speelveld'. Uit deze alternatieven stelt de gemeente het voorkeursalternatief samen.

De provincie geeft aan zelf geen alternatieven te ontwikkelen in het milieueffectrapport voor de Herziening van het omgevingsbeleid Middengebied Zuidplaspolder¹⁶. De Commissie volgt deze redenering, omdat dit verwarring zou opleveren met de door de gemeente te ontwikkelen alternatieven. Wel adviseert de Commissie de provincie in het milieueffectrapport bouwstenen te ontwikkelen, die door de gemeente Zuidplas gebruikt kunnen worden bij het opstellen van drie van de vier alternatieven in het gemeentelijk milieueffectrapport. De Commissie denkt bij die bouwstenen concreet aan gebiedspecifieke principes, oplossingen, kansen en randvoorwaarden voor klimaatbestendigheid, duurzame mobiliteit en het groenblauwe raamwerk.

De Commissie adviseert de provincie op deze wijze niet alleen bij te dragen aan logische samenhang tussen de beide milieueffectrapporten, maar zo ook invulling te geven aan haar gebiedsoverstijgende en integrale verantwoordelijkheden en uitvoering te geven aan haar generieke omgevingsbeleid.

Bouwstenen voor het alternatief maximaal klimaatbestendig

In een briefadvies¹⁷ adviseert de Deltacommissaris wat er met het oog op klimaatverandering en waterhuishouding nodig is om de nationale woningbouwopgave goed uit te voeren. Hij geeft aan dat het van belang is om op die plekken te bouwen en op een zodanige manier dat we – nu én in de toekomst – geen extra klimaatadaptatie-opgaven en waterproblemen krijgen, en daarmee schade en slachtoffers. Ook geeft hij aan dat effecten van klimaatverandering niet afgewenteld moeten worden op toekomstige generaties en op andere gebieden, zowel fysiek als financieel. In haar advies aan de gemeente Zuidplas adviseert de Commissie de gemeente om een alternatief te ontwikkelen voor de Zuidplaspolder dat invulling geeft aan de boodschap van deze brief, en dat maximaal rekening houdt met de eigenschappen en de kwetsbaarheid van het gebied voor klimaatverandering¹⁸.

¹⁴ Zienswijze op ontwerp NRD Middengebied Zuidplaspolder, gemeente Zuidplas, 23 november 2021.

¹⁵ Advies Commissie m.e.r., 20 oktober 2021, <https://www.commissiemer.nl/adviezen/3588>.

¹⁶ Ambtelijke reactie op vragen van Commissie voor de milieueffectrapportage, provincie Zuid-Holland, 10 november 2021.

¹⁷ Briefadvies Woningbouw en klimaatadaptatie, Regeringscommissaris voor het Deltaprogramma, 1 september 2021, DC-2021/535.

¹⁸ Advies Commissie m.e.r., 20 oktober 2021, <https://www.commissiemer.nl/adviezen/3588>.

De provincie hecht belang aan een klimaatbestendige ontwikkeling van de Zuid-Hollandse delta en wil de fysieke leefomgeving zo inrichten dat deze klimaatbestendig blijft¹⁹. De leefomgevingstoets van de provincie geeft aan dat deze ambitie op basis van het samengevoegde beleid in 2030 niet haalbaar is, dat het huidige beleid onvoldoende bijdraagt om de verslechterende trend onder invloed van klimaatverandering te keren en dat er een enorme opgave ligt om de ambitie van een klimaatbestendige delta te behalen²⁰.

De klimaatopgave is in de Zuidplaspolder extra groot vanwege de lage ligging²¹, de bodemgesteldheid, de complexiteit van de peilvakken en de slechte waterkwaliteit. Het peilverschil met de boezem is groot. Deze boezem staat onder invloed van de zeespiegelrijzing; het sluitingsregime van de Maeslandtkering en de Hollandse IJsselkering zal veranderen bij een hogere zeespiegel²². De provincie geeft aan dat de klimaatopgave in kaart is gebracht in het kader van het onderzoek *Hotspot Zuidplaspolder* uit 2008²³.

De Commissie adviseert de aanbevelingen en de oplossingsrichtingen van onder andere dit Hotspot onderzoek te actualiseren met de recente inzichten vanuit het *KNMI klimaatsignaal '21* en te vertalen naar gebiedspecifieke bouwstenen. Besteed daarbij speciaal aandacht aan klimaatscenario's. Deze bouwstenen kunnen door de gemeente worden benut voor het ontwikkelen van het alternatief maximaal klimaatbestendig. Geef met deze bouwstenen uitwerking aan de minimale eisen zoals geformuleerd in het *Convenant Bouw adaptief*²⁴. Op deze wijze helpt de provincie bij het concretiseren van de ambities ten aanzien van klimaatrobuustheid en faciliteert het, of draagt er zorg voor, dat de ambities in de planuitwerking concreet gemaakt worden.

Bouwstenen voor het alternatief duurzame mobiliteit

Het omgevingsbeleid van de provincie beschrijft de noodzaak van verduurzaming van de mobiliteit, gekoppeld aan efficiënt ruimtegebruik, streven naar energieneutraliteit en reductie van emissies²⁵. Dit vertaalt zich in diverse beleidskeuzes voor de provincie als geheel in het Omgevingsprogramma. Keuzes hebben onder andere betrekking op bevordering van een *modal shift* in personenverplaatsingen naar openbaar vervoer en fiets, in samenhang met ontwikkeling van innovatieve ketendiensten (waaronder *mobility-as-a-service*). Ook wordt ingezet op innovatieve logistieke diensten voor vervoer van goederen en een significante verbetering van de verkeersveiligheid.

Zuidplas beoogt aan deze beleidsvisie invulling te geven bij de planvorming voor het Middengebied en de bedrijventerreinontwikkeling in de nabijheid daarvan. De kenmerken van het gebied brengen uitdagingen voor duurzame mobiliteit met zich mee. Zo mist het te ontwikkelen vijfde dorp vooralsnog een directe aansluiting op hoogwaardig openbaar vervoer

¹⁹ Omgevingsvisie Zuid-Holland (in werking per 7 augustus 2021).

²⁰ Leefomgevingstoets omgevingsvisie Zuid-Holland, 9 oktober 2018, pagina 31.

²¹ Het laagste punt van Nederland is de Zuidplaspolder, het ligt op veel plekken meer dan 6,5 meter beneden het Nieuw Amsterdam Peil (NAP) en daalt nog door.

²² Bijvoorbeeld bij een situatie waarbij hoge rivierafvoeren samenvallen met bijvoorbeeld springtij, sluiting Maeslandtkering en Hollandse IJsselkering en aanhoudende neerslag. In deze situatie mag de Hollandse IJssel minder vaak zijn water afgeven, en als de polder vol zit ontstaat er een probleem.

²³ Onderzoek Hotspot Zuidplaspolder, Achtergrondstudie Wateroverlast, 2008 en milieueffectrapport Ontwerp Bestemmingsplan Rode Waterparel, Royal Haskoning 2009.

²⁴ Convenant Klimaatadaptief bouwen in Zuid-Holland, 4 oktober 2018.

²⁵ Omgevingsvisie Zuid-Holland (in werking per 7 augustus 2021).

en is nog geen netwerk voor fietsers voorzien. Verder wordt het gebied omringd door een intensief benut hoofdwegen- en spoorwegennet. Ook de multimodale ontsluiting van bestaande en te ontwikkelen bedrijventerreinen is een belangrijk aandachtspunt.

In haar advies aan de gemeente Zuidplas constateert de Commissie dat het Masterplan relatief veel ruimte geeft aan de auto, de autobereikbaarheid en aan autoparkeren op straat en op het eigen erf. Zij adviseert de gemeente een alternatief met een duurzamer mobiliteits-systeem uit te werken²⁶.

De Commissie adviseert de provincie bouwstenen te ontwikkelen voor dit alternatief duurzame mobiliteit. Deze bouwstenen concretiseren de keuzes in het provinciale Omgevingsprogramma naar de specifieke context van Zuidplaspolder. Daarbij gaat het onder andere om bouwstenen die de afhankelijkheid van autobezit en -gebruik in met name het Vijfde Dorp reduceren, de toegang tot en het gebruik van duurzame vervoerswijzen (met name hoogwaardig openbaar vervoer) bevorderen, de innovatie in de goederenlogistiek in het gebied ondersteunen en die bijdragen aan de realisatie van een hoog niveau van verkeersveiligheid. Op deze wijze helpt de provincie bij het concretiseren van haar ambities voor duurzame mobiliteit en faciliteert zij, of draagt er zorg voor, dat de ambities in de planuitwerking concreet worden.

Bouwstenen voor het alternatief groenblauw raamwerk

Een speerpunt van het omgevingsbeleid van de provincie is een rijke groenblauwe leefomgeving²⁷. Dit biedt kansen voor waterberging, biodiversiteit, groene en recreatieve verbindingen en natuurontwikkeling.

In haar advies aan de gemeente adviseert de Commissie de gemeente een alternatief te ontwikkelen dat een sterk groenblauw raamwerk als basis neemt voor de gebiedsontwikkeling²⁸.

De verschuiving van de bouwvelden in de Herziening biedt de kans om een sterke groenblauwe verbinding te maken langs de zuidzijde van het Middengebied Zuidplaspolder. Planaanduidingen als 'Groene Schakel' en 'Groen buffergebied' geven aan dat deze kans gezien wordt door provincie en gemeente. Als deze aanduidingen ook 'ecologisch geladen' worden kan de gefragmenteerde wetlandzone langs de Rotte op een robuustere manier verbonden worden aan het noordelijke Groene Hart. Dit overstijgt de gemeentelijke belangen. De Commissie adviseert de provincie bouwstenen te ontwikkelen voor het alternatief groenblauw raamwerk. Deze bouwstenen concretiseren de keuzes in het provinciale omgevingsbeleid naar de specifieke context van Zuidplaspolder. Denk aan bouwstenen om:

- barrières zoals infrastructuur te slechten en ontbrekende schakels te realiseren;
- de waterhuishouding in en in de wijde omgeving van de Zuidplaspolder kwalitatief en kwantitatief toekomstvast te maken;
- bestaande verrommeling te verminderen en verdere verrommeling te voorkomen.

²⁶ Advies Commissie m.e.r., 20 oktober 2021, <https://www.commissiemer.nl/adviezen/3588>.

²⁷ Leefomgevingstoets omgevingsvisie Zuid-Holland, 9 oktober 2018, pagina 23-24.

²⁸ Advies Commissie m.e.r., 20 oktober 2021, <https://www.commissiemer.nl/adviezen/3588>.

4 Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Referentiesituatie

In het MER moeten beschreven worden:

- de bestaande toestand van het milieu, op basis van de huidige situatie;
- de autonome ontwikkeling.

De (milieueffecten van de) bestaande milieusituatie plus de autonome ontwikkeling vormen gezamenlijk de referentiesituatie voor het MER, waarmee de milieueffecten van de Herziening vergeleken moeten worden.

Beschrijf in het MER nauwkeurig wat tot de autonome ontwikkeling is. Het gegeven dat het huidige omgevingsbeleid grootschalige realisatie van woningen en bedrijventerreinen mogelijk maakt, betekent niet dat wat nu mogelijk is tot de autonome ontwikkeling gerekend moet worden. De Commissie benadrukt het belang van een duidelijke beschrijving van de effecten van de voorgenomen plannen ten opzichte van de huidige situatie. Overweeg of het daarvoor noodzakelijk is met twee referentiesituaties te werken. Vergelijk dan de voorgenomen situatie met zowel de huidige feitelijke situatie (geen nieuwe woningen en bedrijventerreinen) als de huidige planologische situatie (wel nieuwe woningen en bedrijventerreinen, maar in andere aantallen en op andere locaties).

Hanteer bij de effectbeoordeling de ruime reikwijdte als beschreven in paragraaf 2.2 van dit advies. Beoordeel niet alleen de effecten van bestemmingswijzigingen op nieuwe locaties voor woningen en bedrijventerreinen, maar ook de effecten van bestemmingswijzigingen op locaties waar bestemmingen verdwijnen en van voorzieningen die afgeleid nodig zijn of wijzigen, zoals benodigde infrastructuur en energie. Neem bij de effectbeoordeling de kansen mee voor een sterkere groenblauwe structuur.

4.2 Beoordelingskader

Bij het opstellen van de NRD is nog gebruik gemaakt van het beoordelingskader van de Leefomgevingstoets uit 2018²⁹. Recent is evenwel een nieuw beoordelingskader opgesteld, gebaseerd op de Monitor Leefomgeving. De provincie wil dit beoordelingskader in de toekomst voor al haar m.e.r.-plichtige activiteiten gebruiken en heeft de Commissie verzocht separaat advies uit te brengen over het nieuwe beoordelingskader³⁰.

Doel van de vergelijking van de milieueffecten van de Herziening met de referentiesituatie is te beoordelen in hoeverre met de Herziening de gestelde milieudoelen worden gehaald. Vergelijk bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie en betrek daarbij de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid. Gebruik hiervoor eenduidige en, zo veel als mogelijk, kwantificeerbare indicatoren.

Bevorder de wisselwerking tussen de eerder genoemde bouwstenen en de indicatoren uit het beoordelingskader. Een negatieve of positieve beoordeling op een indicator kan zich vertalen

²⁹ Plan-MER bij het beleidsneutraal omzetten van de Visie Ruimte en Mobiliteit naar het Omgevingsbeleid.

³⁰ Dit advies van de Commissie zal uitkomen onder nummer 3618.

in een bouwsteen (kans of randvoorwaarde) en andersom kan een bouwsteen leiden tot een negatieve of positieve score op een indicator.

De Monitor Leefomgeving is een lijst met thema's, die het gehele omgevingsbeleid omspannt. Niet alle indicatoren zijn van toepassing of relevant. De Commissie adviseert de Monitor in het MER toe te snijden naar een specifiek beoordelingskader voor het Middengebied Zuidplaspolder, zodat het beoordelingskader herkenbaar is en inspelt op de afwegingen die hier aan de orde zijn en de potenties om provinciale beleidsvoornemens te implementeren. Werk met bandbreedtes zodat de gemeente ruimte houdt om in haar alternatieven 'de hoeken van het speelveld te verkennen'.

De Commissie geeft voor het beoordelingskader de volgende adviezen.

4.3 Thema Economie

De Commissie adviseert indicator 2. (grondstoffengebruik) op te nemen in het beoordelingskader MER Middengebied Zuidplaspolder, omdat die relevant is voor de effectbeoordeling van de Herziening.

Indicator Ontwikkeling Bedrijventerreinenvoorraad

De Commissie adviseert een indicator toe te voegen voor de ontwikkeling van de bedrijventerreinenvoorraad, vergelijkbaar met de indicator Woningvoorraadontwikkeling.

4.4 Thema Energie

De Commissie adviseert indicator 5. (energiegebruik) en 6. (duurzame energieopwekking) op te nemen in het beoordelingskader, omdat deze relevant zijn voor de effectbeoordeling van de Herziening en geeft voor indicator 6. het volgende advies:

Indicator 6. Duurzame energieopwekking

De ambitie voor het opwekken van schone energie is om voor het nieuwe dorp minstens evenveel energie op te wekken via zon en aquathermie als dat het dorp gebruikt, en bij voorkeur nog meer³¹. Daarnaast zal het nieuwe dorp gebruikt worden om energiefunctuaties op te vangen die ontstaan bij de opwek van hernieuwbare energie. Deze energieopwekking en -opslag maakt onderdeel uit van de RES-opgave³² en is randvoorwaardelijk voor de beoogde energieneutraliteit van het Vijfde Dorp. Betrek dit bij de beschrijving en beoordeling van de milieugevolgen van de Herziening in het MER.

4.5 Thema Klimaat en Water

De Commissie adviseert indicator 7. (uitstoot broeikasgassen), 8. (waterveiligheid), 9. (voldoende water), 10. (schoon water) en 11. (bodemdaling) op te nemen in het

³¹ Masterplan Middengebied Zuidplaspolder, pagina 57, maart 2021.

³² In de RES Midden-Holland is afgesproken dat de gemeenten in deze regio 0,435 TWh duurzame elektriciteit gaan opwekken, waarvan 0,096 in de gemeente Zuidplas. In de RES staat dat binnen het gebied Middengebied Zuidplaspolder grootschalig zonne-energie moet worden opgewekt langs infrastructuur o.a. A12, A20 en in de Gouweknoop.

beoordelingskader MER Middengebied Zuidplaspolder en geeft voor indicator 8., 10. en 11. de volgende adviezen:

Indicator 8. Waterveiligheid

In 2021 publiceerde het KNMI een *Klimaatsignaal '21* die duiding geeft van het zesde evaluatierapport van het IPCC voor Nederland³³, met onder andere nieuwe inzichten in zeespiegelstijging, extreme neerslag, droogte, stedelijk klimaat en de snelheid van veranderingen. Neem deze nieuwe inzichten mee in de effectbeoordeling.

Indicator 10. Schoon water

Maak duidelijk of in de Groene Parel de beoogde goede gebiedseigen waterkwaliteit ontstaat in combinatie met een hoge biodiversiteit.

Indicator 11. Bodemdaling

Geef inzicht in hoe sterk de bodemdaling in het plangebied is, hoe groot de CO₂-productie als gevolg van ontwatering is (onderdeel van indicator 7: uitstoot broeikasgassen) en in hoeverre er plannen zijn deze terug te dringen. Neem dit mee bij de effectbeoordeling.

Indicatoren Hittestress en Droogte

De Commissie adviseert indicatoren toe te voegen voor hittestress en droogte. Hierbij kan worden aangesloten bij het *Convenant Bouw Adaptie*³⁴.

4.6 Themalandschap en cultuur

De Commissie adviseert indicator 12. (fysieke landschapskenmerken), 13. (grondgebruik) en 14. (cultuurhistorie en erfgoed) op te nemen in het beoordelingskader, omdat deze relevant zijn voor de effectbeoordeling en geeft voor 12. en 14. de volgende adviezen:

Indicator 12. Fysieke landschapskenmerken

De Zuidplaspolder grenst aan het Nationale Landschap het Groene Hart van Holland en vormt daarmee een uitgestrekt polderlandschap. Beschrijf de bestaande landschappelijke waarden, zoals openheid en de bestaande structuur van de tochten. Beschrijf los daarvan de nieuwe te ontwikkelen ruimtelijke kwaliteit en hoe het open buitengebied verandert in een meer besloten inrichting.

De Zuidplaspolder en zijn omgeving zijn qua landschap en ruimtelijke kwaliteit gefragmenteerd geraakt door verstedelijking en spoor- en snelwegen. De ambitie is om een ecologische verbinding te maken tussen de Krimpenerwaard en het Bentwoud en mogelijk Rottemeren en die in het Middengebied van de Zuidplaspolder binnen de zogeheten Groene Schakel te realiseren. De landschappelijke uitwerking van de ambitie en het natuurprogramma zijn van belang, omdat er in de huidige situatie veel barrières zijn, zoals snelwegen en een spoorlijn en omdat er verrommeling is, door de aanwezigheid van kassen en bedrijven. Ga hierop in bij de beschrijving en de beoordeling van de milieugevolgen.

³³ Klimaatsignaal '21, KNMI, 2021.

³⁴ Convenant Klimaatadaptief bouwen in Zuid-Holland, 4 oktober 2018.

Indicator 14. Cultuurhistorie en erfgoed

Door de Herziening komen enkele gemeentelijke monumenten³⁵ binnen het plangebied te vallen. Neem de effecten van de plannen op deze monumenten mee in de analyse.

4.7 Thema Milieu en gezondheid

De Commissie adviseert indicator 15. (luchtkwaliteit), 16. (geluid), 17. (levensverwachting), 18, (beweegvriendelijke omgeving) en 19. (omgevingsveiligheid) op te nemen in het beoordelingskader MER Middengebied Zuidplaspolder.

Indicatoren 15. Luchtkwaliteit, 16. Geluid en 17. Levensverwachting

Het plangebied ligt nabij verkeersinfrastructuur A12, A20, N219, de Moordrechtboog en de spoorlijn Gouda–Den Haag. Geef aan welke effecten deze bestaande infrastructuur heeft op het woon- en leefmilieu in het plangebied. Geef aan hoe hiermee wordt omgegaan. Breng de kwaliteit van het toekomstige woon- en leefmilieu in het plangebied in beeld met aandacht voor geluid, luchtkwaliteit en gezondheid.

Breng daarnaast in beeld wat de gevolgen zijn van het plan op het woon- en leefmilieu in het vijfde dorp en de omgeving daarvan. Ga daarbij in op extra geluidsoverlast en luchtverontreiniging veroorzaakt door de nieuwe bedrijventerreinen en de ontwikkeling van het vijfde dorp.

Indicator 18. Bewegvriendelijke omgeving

Ga bij de effectbeoordeling in op de mogelijkheden voor gezondheidsbevordering, zoals de aanwezigheid van groen, uitnodigen tot bewegen, gezonde mobiliteit, fiets- en wandelroutes, toegankelijkheid van recreatieve voorzieningen. Beschrijf en beoordeel de mogelijkheden voor gezondheidsbescherming, ook die onder de wettelijke normen tot aan de gezondheidskundige advieswaarden.

Indicator 19. Omgevingsveiligheid

Geef aan welke milieucontouren er zijn rondom bestaande bedrijven en hoe hiermee in de plannen wordt omgegaan. Het plan voorziet in twee nieuwe bedrijventerreinen. Op deze terreinen wordt de vestiging van Hoog Milieu Categorie bedrijven voorzien. Geef aan welke hinder, gevaar en overlast dat met zich meebrengt, zowel voor bestaande woningen en bedrijven als voor de nieuwe woningen in het vijfde dorp en betrek dit bij de beoordeling van de milieugevolgen. Geef ook aan wat de veiligheidsrisico's zijn van bestaande en geplande buisleidingen³⁶. Beschrijf de risico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het hoofdwegennet, het spoornetwerk en voor zover van toepassing het onderliggend wegennet.

4.8 Thema Natuur

De Commissie adviseert indicatoren 20. (biodiversiteit), 21. (kwaliteit gebieden NNN) en 24. (stikstofoverschrijding gebieden) op te nemen in het beoordelingskader.

³⁵ Zoals Zuidelijke Dwarsstraat 21–23 en Bredeweg 182.

³⁶ Langs het plangebied loopt een leidingenstrook van landelijke betekenis. Rondom de hogedrukaardgasleidingen liggen veiligheidscontouren. Ook is er een reserveringsstrook (70 m. breed) voor toekomstige buisleidingen gevaarlijke stoffen.

Indicator 20. Biodiversiteit

Groen en natuur zijn belangrijk elementen in het plan voor de ontwikkeling van het Middengebied Zuidplaspolder. Dit geldt zowel voor het nieuwe dorp als voor zones daar omheen zoals de Groene parel en de Groene Schakel. Maar ook langs wegen en vaarten is veel biodiversiteitswinst mogelijk³⁷. Beschrijf welke positieve effecten voor biodiversiteit bereikt kunnen worden.

Indicator 21. Realisatie Natuurnetwerk Nederland

De Zuidplaspolder is een belangrijke schakel in het Natuurnetwerk Nederland (NNN), die tot nu toe nog beperkt is uitgewerkt. Voor het plangebied is een robuuste ecologische verbindingszone gepland die vanuit de natuurgebieden in de Krimpenerwaard en langs de IJssel in het zuiden, leidt naar het Bentwoud in het noorden. Onderzocht wordt of deze verbindingszone een westelijker tracé kan volgen en zo ook het Rottemereengebied kan betrekken.

Ga na of, hoe en door wie deze natuurkwaliteiten tot uitvoering worden gebracht. Dit kan inzicht bieden in de ecologische potenties van de geplande natuurontwikkeling. Binnen het plangebied gaat het om de Groene Schakel, Koning Willem I bos en het polderlandschap die natuurkwaliteiten kunnen ontwikkelen.

Barrières door infrastructuur kunnen de werkzaamheid van een verbindingszone ondermijnen. Ga daarom na of dieren deze barrières kunnen passeren. Denk daarbij niet alleen aan de A20, N219 en A12 maar ook aan de complexe waterhuishoudkundige infrastructuur die mogelijk kan worden vereenvoudigd. Betrek dit bij de effectbeoordeling.

Indicator 24. Stikstofoverschrijding gebieden

Op enige afstand van het plangebied liggen enkele Natura 2000-gebieden. Deze zijn van het plangebied gescheiden door boezemwateren en rivieren, waardoor voor deze gebieden geen ecohydrologische effecten van het plan te verwachten zijn. Wel kunnen effecten op Natura 2000-gebieden optreden via stikstofdepositie. Kijk voor effecten door stikstof naar daarvoor gevoelige gebieden zoals de Nieuwkoopse Plassen en het gebied bij Reeuwijk (Broekvelden-Vettebroek en polder Stein).

Ga met een indicatieve berekening met de meest recente versie van stikstofverspreidingsmodellen na of de ontwikkeling van het dorp en de uitbreiding van de bedrijventerreinen tot extra overschrijding van de kritische depositiewaarden in deze Natura 2000 gebieden leidt. Besteed daarbij naast 'secundaire' effecten, zoals verschuivingen in verkeersstromen, ook aandacht aan de fasering van de ontwikkeling. Zo is stikstof salderen met agrarische bedrijven in het plangebied pas mogelijk als de emissies daar daadwerkelijk gestaakt zijn.

Door een recente wetwijziging³⁸ hoeven stikstofeffecten uit de bouwfase niet betrokken te worden bij het besluit over een natuurvergunning. Deze wetwijziging heeft geen betrekking op de inhoud van een plan-m.e.r. en ook niet op besluitvorming over de Herziening. Beschrijf in het MER ook de eventuele negatieve effecten van stikstof in de bouwfase en maatregelen voor minder stikstofgevolgen.

³⁷ Zoals iets verderop is aangetoond in Groene Cirkel-gebieden, <https://www.groenecirkels.nl/bijenlandschap>.

³⁸ Artikel 2.9a van de Wet natuurbescherming en artikel 2.5 Besluit natuurbescherming, in werking sinds 1 juli 2021.

Passende beoordeling

Als significante effecten van de Herziening niet op voorhand kunnen worden uitgesloten dient een Passende beoordeling te worden opgesteld. De Commissie adviseert om de eventuele Passende beoordeling op te nemen in het MER, zodat alle milieu-informatie over het plan/project bij elkaar is gebracht. Onderzoek in de Passende beoordeling of zekerheid kan worden verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van de natuurgebieden niet aantast. In de Passende beoordeling mogen bij deze beoordeling mitigerende maatregelen worden meegenomen. Uit de wetgeving volgt dat een project of plan alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen.

4.9 Thema verstedelijking en mobiliteit

De Commissie adviseert indicator 26. (woningvoorraadontwikkeling), 28. (leefbaarheid), 29. (nabijheid wonen-voorzieningen) en 30. (verkeersveiligheid) op te nemen in het beoordelingskader. Ze geven inzicht in relevante milieueffecten van de Herziening.

Indicator Modal split

De Commissie adviseert in het beoordelingskader een indicator Modal Split toe te voegen voor de verdeling over vervoerwijzen (modal split) van fiets, openbaar vervoer en auto. Maak de criteria voor openbaar vervoer- en fietsbereikbaarheid zoveel mogelijk kwantitatief in afstand en reistijd tot hoogwaardig openbaar vervoer. Geef een indicatie van de verhouding tussen reistijd per fiets en openbaar vervoer en reistijd per auto tussen de belangrijke woon- en werkgebieden.

Het aantal verplaatsingen in het gebied neemt door toevoeging met 65 hectare bedrijventerrein en 8000 woningen stevig toe. De omringende infrastructuur is al grotendeels tot aan de limiet belast. De A20 wordt verbreed en de N219 zit vrijwel aan zijn capaciteit. Breng in beeld hoe de toename van gemotoriseerd verkeer door bedrijventerreinen en het vijfde dorp optelt bij de aanpassingen aan de infrastructuur en of en waar er bestaande en nieuwe doorstromingsproblemen vragen om structurele aanpassingen. Druk de veranderingen in doorstroming uit in I/C verhoudingen voor de hoofdinfrastructuren.

De Commissie adviseert in het MER ook in te gaan op het zwaar verkeer in het gebied, vooral het effect van zwaar verkeer door de uitbreiding van de bedrijventerreinen.

Indicator Verkeersveiligheid

De Commissie adviseert indicator 30 (verkeersslachtoffers) als indicator voor verkeersveiligheid te interpreteren in termen van zowel gewonden als doden. Ook adviseert de Commissie een analyse van de zogenaamde *black spots* in de indicator op te nemen.

Door de uitbreiding van functies in het gebied neemt de druk op het wegennet toe. Dit geldt voor gemotoriseerd verkeer en voor fietsers. Geef aan hoe op de gebiedsontsluitende wegen en stroomwegen de veiligheid van de verkeersdeelnemers zal worden gegarandeerd, bijvoorbeeld door scheiding van verkeerssoorten en ongelijkvloerse kruisingen. Plaats deze keuzes en effecten in het licht de lange bouwperiode voor het vijfde dorp.

5 Samenvatting

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- wat de Herziening omgevingsbeleid Middengebied Zuidplaspolder inhoudt;
- wat de belangrijkste effecten voor het milieu zijn bij het herzien van het omgevingsbeleid Middengebied Zuidplaspolder, de onzekerheden en leemten in kennis;
- hoe dit besluit en bijbehorend MER zich verhoudt tot de planvorming en het MER van de gemeente Zuidplas en tot de Herziening module Energietransitie van de provincie;
- kaartmateriaal dat duidelijk inzicht geeft in alle bestemmingsverschuivingen: niet alleen van de nieuwe locaties voor woningen en bedrijventerreinen, maar ook locaties waar, ten opzichte van het huidige provinciale omgevingsbeleid, juist bestemmingen voor nieuwe woningen en bedrijventerrein verdwijnen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep voor een eerder advies traject het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Ruwan Aluvihare BA. MDip LA

dr. Hasse Goosen

prof. dr. ir. Rob van der Heijden

drs. Allard van Leerdam

drs. Lourens Loeven (secretaris)

drs. Marieke van Rhijn (voorzitter)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Herziening van het provinciale omgevingsbeleid van de provincie Zuid-Holland (Omgevingsverordening en Omgevingsprogramma).

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit de activiteit D11.2, "aanleg, wijziging of uitbreiding stedelijk ontwikkelingsproject". Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom wordt een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Provinciale Staten van de provincie Zuid-Holland.

Initiatiefnemer besluit

Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft de zienswijze en adviezen gelezen die het bevoegd gezag tot en met 29 november 2021 heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3613](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

